

HỌC VIỆN THÁNH GIUSE – ĐỒNG TÊN VIỆT NAM

Bộ môn: Giáo Hội Học

Giáo sư hướng dẫn: Lm. Trần Thanh Tân, S.J

“ĐỐI THOẠI NGÔN SÚ” CÁCH THỨC GIÁO HỘI TRUYỀN GIÁO HÔM NAY

Học viên: Nguyễn Hoàng Vũ, S.J

Email: vinc.nguyenvusj@gmail.com

Năm học: 2023 – 2024

Đại ý: Bài viết đề nghị một cách thức truyền giáo trong Giáo hội hôm nay. Cách thức này có tên là “*đối thoại ngôn sứ*.” Theo tác giả, cách thức này bao gồm hai chiều kích *đối thoại* và *ngôn sứ*, như Đức Kitô đã thực hiện trong sự tôn trọng của *đối thoại* và tinh thần *ngôn sứ* của sự can đảm để lên tiếng trong mọi nơi và mọi thời điểm. Trình bày chi tiết cách thức này, tác giả sẽ khai triển bài viết theo với ba phần: (1) *đối thoại* và *ngôn sứ* xét như hai yếu tố của sứ mạng truyền giáo; (2) truyền giáo như “*đối thoại ngôn sứ*” cần được hiểu như thế nào; (3) Giáo Hội truyền giáo như “*đối thoại ngôn sứ*” trong thời điểm hiện tại.

Từ khóa: *Đối thoại, ngôn sứ, thích nghi, trung thành, truyền giáo*

MỤC LỤC

Dẫn nhập.....	3
I. “Đôi thoại” và “ngôn sứ” – hai yếu tố của sứ mạng truyền giáo.....	3
1. Truyền giáo như “đôi thoại”	3
2. Truyền giáo như “ngôn sứ”.....	5
II. Truyền giáo như “đôi thoại ngôn sứ”	7
III. Giáo Hội hôm nay truyền giáo như “đôi thoại ngôn sứ?”.....	9
Tóm kết	10
Thư mục tham khảo.....	11

Dẫn nhập

“Anh em hãy đi và làm cho muôn dân trở thành môn đệ,
làm phép rửa cho họ nhân danh Chúa Cha, Chúa Con và Chúa Thánh Thần.”¹

(Mt 28:19)

Kể từ khi Chúa Giêsu về Trời, Giáo Hội như “Dân Thiên Chúa”² đã không ngừng thi hành lệnh truyền của Ngài đến mọi dân mọi miền. Với nỗ lực truyền giáo, Giáo Hội không ngừng suy tư về cách thực thi sứ mạng ấy sao cho có hiệu quả trong thế giới nhân loại rộng lớn đầy đa dạng. Trong dòng suy tư này, dưới ánh sáng của Công Đồng Vaticanô II, một số nhà truyền giáo của thế kỷ XXI như Stephen B. Bevans and Roger Schroeder nghĩ rằng Giáo Hội hôm nay cần truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ.” “Đối thoại ngôn sứ” là cụm từ mà Stephen B. Bevans and Roger Schroeder đã sử dụng để nói đến cách truyền giáo đặt nền trên tinh thần tôn trọng như đối thoại, đồng thời cam kết loan báo Tin Mừng của Chúa Kitô như ngôn sứ.³ Vậy tại sao Giáo Hội cần truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ” trong thời đại hôm nay? Trả lời cho câu hỏi này, bài viết lập luận rằng đối thoại ngôn sứ là cách thức thi hành sứ mạng của Giáo Hội. Cách thức này bao gồm hai chiều kích *đối thoại* và *ngôn sứ*, như Đức Kitô đã thực hiện trong sự tôn trọng của đối thoại và tinh thần ngôn sứ của sự can đảm để lên tiếng trong mọi nơi và mọi thời điểm. Để làm rõ luận đề này, phần thứ nhất của bài viết sẽ trình bày đối thoại và ngôn sứ như hai yếu tố của sứ mạng truyền giáo. Phần thứ hai sẽ cho thấy truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ” được hiểu như thế nào. Sau cùng, bài viết sẽ trình bày Giáo Hội truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ” trong thời điểm hiện tại.

I. “Đối thoại” và “ngôn sứ” – hai yếu tố của sứ mạng truyền giáo

1. Truyền giáo như “đối thoại”

Trong Tông Huấn *Ecclesia in Asia* (1999), Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã khẳng định: Đối thoại là phần thiết yếu trong sứ mạng truyền giáo của Giáo Hội, bởi đối thoại trong truyền giáo có nguồn gốc từ cuộc đối thoại cứu độ đầy yêu thương của Chúa Cha với nhân loại,

---

¹ Nhóm Các Giờ Kinh Phụng Vụ, *Kinh Thánh ấn bản 2011* (NXB Tôn Giáo), 2198.

² “Dân Thiên Chúa” là hình ảnh diễn tả về Giáo Hội được Công Đồng Vaticanô II sử dụng. Trong *Hiến Chế Lumen Gentium*, Công Đồng đã dành cả chương hai để nói về Giáo Hội nơi hình ảnh này. Bởi Giáo Hội là một mầu nhiệm, nên lý trí loài người không thể am tường trực tiếp qua khái niệm trừu tượng được; vì thế, Công Đồng dùng những ẩn dụ hoặc hình bóng của Kinh Thánh để mô tả thực thể của Giáo Hội. (Đức Giáo Hoàng Phaolô VI, *Hiến Chế Lumen Gentium* (1964), chương hai, số 9-17)

³ Stephen B. Bevans et al., *The Mission of the Church: Five Views in Conversation*, ed. Craig Ott (Grand Rapids, Michigan: Baker Academic, a division of Baker Publishing Group, 2016), 39pdf.

qua Chúa Con, trong quyền năng của Chúa Thánh Thần.⁴ Có thể thấy lời khẳng định của Đức Giáo Hoàng về nền tảng của “đối thoại” trong truyền giáo được nhìn nhận ở hai chiều kích: *bản chất của Thiên Chúa* và *cách thức Ngài hành động*. Về bản chất của Thiên Chúa, Ba Ngôi Thiên Chúa luôn hiệp thông và đối thoại với nhau cách hoàn hảo, đây là điều đã được mặc khải trọn vẹn nơi con người cầu nguyện của Giêsu (Lc 6:12, Lc 9:28, Lc 23:34.46, v.v.). Như vậy, cũng như sự sống bên trong của Thiên Chúa là một sự đối thoại và hiệp thông hoàn hảo giữa Ba Ngôi, thì Giáo Hội được sinh ra từ đây cũng phải là một cộng đoàn diễn tả tính đối thoại và hiệp thông của Ba Ngôi nơi đời sống của mình. Điều này có nghĩa là Giáo Hội không chỉ hiệp thông và đối thoại nơi chính thân thể mình để hướng đến phục vụ thế giới với các dân tộc thuộc các nền văn hoá, mà còn đối thoại với người khác để học hỏi từ sự dẫn thân và mở rộng trí lòng của mình cho sự phong phú sâu thẳm khôn dò của Thiên Chúa. Về cách thức Thiên Chúa hành động, Ba Ngôi Thiên Chúa trong ý định cứu độ của mình, không chỉ đối thoại và hiệp thông hoàn hảo với nhau, nhưng còn khiêm hạ đối thoại với con người (Lc 1:8-22, Lc 1:26-38), để nhờ vào những cuộc đối thoại này, Ngôi Hai Thiên Chúa đã trở nên người phàm, chia sẻ đời sống con người và nói bằng ngôn ngữ con người hầu truyền thông sứ điệp cứu rỗi cho con người. Nói tóm lại, truyền giáo là và phải mang tính “đối thoại” bởi Thiên Chúa có tính “đối thoại” cả trong bản chất sâu xa nhất của Ngài lẫn trong cách Ngài hành động trong thế giới.⁵

Với Giáo Hội, truyền giáo như đối thoại không được hiểu như một thủ thuật khôn khéo và tế nhị để chiêu mộ tôn giáo, nhưng là thái độ và hành động chân nhận sự thánh thiện nơi người khác, từ đó lắng nghe họ cách khiêm tốn.⁶ Diễn tả về truyền giáo như đối thoại, Max Warren có câu nói nổi tiếng: “Nhiệm vụ trước hết của chúng ta khi đi đến một dân tộc khác, một nền văn hóa khác, một tôn giáo khác là phải cởi giày ra, vì nơi mà chúng ta đang đến là nơi thánh.”⁷ Claude Marie Barbour lại diễn tả cách truyền giáo này qua ý niệm “truyền giáo trong sự đảo ngược,” nghĩa là truyền giáo trong cách thức mà nhà truyền giáo xác tín Chúa Thánh Thần đã hiện diện trước cả khi họ đến.⁸ Vì điều này, nhà truyền giáo trước tiên cần cởi mở lắng nghe để “được truyền giáo”

---

⁴ Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II, *Tông Huấn Ecclesia in Asia* (1999), số 29, truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023, <https://tgpsaigon.net/bai-viet/tong-huan-giao-hoi-tai-a-chau-chuong-5-60700>.

⁵ Stephen B. Bevens and Roger Schroeder, *Prophetic Dialogue: Reflections on Christian Mission Today* (Maryknoll, NY: Orbis Books, 2011), 41.

⁶ Bevens et al., *The Mission of the Church*, 42pdf.

⁷ Max Warren, Preface to John V. Taylor, *The Primal Vision* (London: SCM Press, 1963), 10, được trích dẫn trong Bevens and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 59: “Our first task in approaching another people, another culture, another religion is to take off our shoes, for the place we are approaching is holy.”

⁸ Bevens and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 59: “mission in reverse.”

bởi những người mà họ đến, sau mới là truyền giáo cho họ. Nói ngắn gọn, truyền giáo như đối thoại là “buông bỏ” trước khi “lên tiếng.”⁹

Nếu truyền giáo như đối thoại là “buông bỏ” trước khi “lên tiếng,” thì một sự đối thoại chân thành không gì hơn là sự tôn trọng, sự cởi mở, sự sẵn sàng học hỏi, sự chu đáo, sự dám bị tổn thương, sự hiếu khách, sự khiêm tốn và sự thẳng thắn.¹⁰ Stephen B. Bevans and Roger Schroeder thậm chí còn phác họa đặc tính của đối thoại cách sâu xa nơi bốn phẩm chất: sám hối, làm đúng, xác tín và phân định.¹¹ Nếu hành động đối thoại chân thành được hiểu với những phẩm chất khiêm nhường và cởi mở như thế, vậy câu hỏi được đặt ra: Đây là đối tượng mà toàn thể Giáo Hội cần diễn tả sự đối thoại truyền giáo? Hay nói cách khác, đâu là phạm vi của đối thoại trong truyền giáo?

Đức Giáo Hoàng Phaolô VI trong *Thông Điệp Ecclesiam Suam* (1964) đã xác định: “Không ai là người xa lạ ở giữa lòng Giáo Hội. Không ai là không quan trọng đối với sứ vụ của Giáo Hội. Đối với Giáo Hội, không ai là kẻ thù, trừ khi họ muốn đứng về phía ấy.”¹² Như vậy, đúng với lệnh truyền của Chúa Giêsu (Mt 18:29), Giáo Hội sẵn sàng đối thoại chân thành với hết mọi người, bất kể họ là ai và họ ở đâu, với mong muốn đem Tin Mừng của Thiên Chúa đến cho mọi người ở mọi nơi mọi thời.

Kể từ Công đồng Vaticanô II, Giáo Hội luôn muốn theo đuổi truyền giáo trong tinh thần đối thoại.¹³ Tuy nhiên trong tiến trình đối thoại, Giáo Hội bị giằng co giữa việc *thích nghi* với thế giới và việc *trung thành* giữ vững căn tính của mình. Nếu “đối thoại” là yếu tố nhấn mạnh chiều kích thứ nhất, thì “ngôn sứ” là yếu tố giúp đảm bảo chiều kích thứ hai. Vậy, yếu tố “ngôn sứ” trong Giáo Hội truyền giáo được hiểu như thế nào?

2. Truyền giáo như “ngôn sứ”

“Ngôn sứ” được hiểu nôm na là việc sống căn tính thuộc về Thiên Chúa qua sứ mạng “công bố” và “thực hành” lời của Ngài.¹⁴ Tại sao Giáo Hội cần phải truyền giáo như “ngôn sứ?” Giáo Hội truyền giáo như “ngôn sứ” vì bản chất của Thiên Chúa mang tính ngôn sứ, và bởi Ngài đối xử

---

⁹ Bevans and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 88-100: “Letting go” before “speaking out.”

¹⁰ Bevans and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 29.

¹¹ Bevans and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 30-31: “repentance,” “orthopraxis,” “confidence,” “discernment.”

¹² Đức Giáo Hoàng Phaolô VI, *Thông Điệp Ecclesiam Suam* (1964), số 94, truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023, https://www.vatican.va/content/paul-vi/en/encyclicals/documents/hf_p-vi_enc_06081964_ecclesiam.html.

¹³ Đức Giáo Hoàng Phaolô VI, *Thông Điệp Ecclesiam Suam*, số 31.

¹⁴ Bevans and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 42-43.

với tạo vật cũng theo bản chất ấy.¹⁵ Trong cuộc đối thoại Ba Ngôi, Mẫu Nhiệm Thánh luôn luôn “nói” Lời và qua Lời “thở ra” Thần Khí; cụ thể ngay từ giây phút đầu tiên của cuộc tạo dựng, Thần Khí đã được thổi vào toàn thể tạo vật (St 1:1-2; St 2:7), rồi được cụ thể hóa trong Ngôi Lời nhập thể là Đức Kitô (Ga 1:1.14), Đấng đến trong tư cách là vị ngôn sứ cuối cùng và trọn hảo nhất.¹⁶ Nếu lịch sử cứu độ đã ghi nhận dấu ấn những vị ngôn sứ được Thánh Thần ngự xuống và xúc dầu để họ trung thành rao giảng lời Chúa, đem Tin mừng cho người bị áp bức, chữa lành những người nản lòng, giải thoát những người bị giam cầm, an ủi những người sầu khổ, và lên án những kẻ bất trung với Giáo Ước; thì dấu ấn ngôn sứ này được kiện toàn nơi trọn vẹn cuộc đời sứ mạng của Chúa Giêsu: Ngài là Lời của Thiên Chúa và Ngài thuộc về Thiên Chúa (Mc 1:9-11, Mt 11:27), Ngài rao giảng và làm mọi sự đều bởi Thiên Chúa và trong ý muốn của Thiên Chúa (Ga 5:19-30.36-37.43; Ga 6:38-40). Như vậy, Thiên Chúa là Thiên Chúa của ngôn sứ; vì Giáo Hội thi hành sứ mạng của Thiên Chúa, nên sứ mạng này nhất thiết phải được thực hiện như “ngôn sứ.”¹⁷

Đâu là nét thể hiện bản chất của “ngôn sứ?” - Là ngôn sứ nghĩa là, trước hết người ấy được khởi nguồn từ trong đối thoại, một cuộc đối thoại với Thiên Chúa trong tâm thế lắng nghe Ngài cách chú tâm (Xh 3:4-6, Gr 1:4-9, Ed 1:1-3), từ đó có thể nhận biết dấu chỉ của thời đại hầu hướng đến hành động theo và cho Thiên Chúa. Thứ đến, người ấy là người “nói ra,” động từ vừa mang nghĩa trung tín công bố sứ điệp của Thiên Chúa cả *bằng lời* (Is 41, Mt 5-7) lẫn *bằng hành động* (Mc 1:29-34, Mt 8:16-17), vừa mang nghĩa tiên báo về tương lai theo sự soi sáng của Thiên Chúa (Is 2:2-4; Ed 37; Mt 5:1-11). Cuối cùng, người ấy là người dám “lên tiếng” nhân danh Thiên Chúa khi người đời từ chối sống xứng đáng với lời kêu gọi của Ngài (Am 2:6-7, Hs 6:1-11, Gr 18:1-17, Mt 12:1-14, Mc 2:13-17).¹⁸ Tóm lại, có thể nói ngắn gọn bản chất của ngôn sứ là: “lắng nghe” được tiếng Chúa, “nói ra” sứ điệp của Thiên Chúa cho con người, và dám “lên tiếng” nhân danh Thiên Chúa ngay cả khi bị từ chối hay bách hại.

Như đã nói về bản chất, “ngôn sứ” được khởi nguồn từ trong “đối thoại” (Xh 3:4-6, Gr 1:4-9, Ed 1:1-3), nên có thể nói “đối thoại” và “ngôn sứ” là hai yếu tố không tách rời nhau trong khi

---

¹⁵ Bevans and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 41.

¹⁶ Bevans and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 41.

¹⁷ Bevans and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 42: “God is a God of prophecy and the church share in God’s mission, mission must be lived out as prophecy as well.”

¹⁸ Bevans and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 42.

Giáo Hội thi hành sứ mạng của Đức Kitô. Để hiểu rõ Giáo Hội thi hành sứ mạng cách hội nhất hai chiều kích này thế nào, phần tiếp theo sẽ trình bày về truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ.”

II. Truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ”

Truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ” là cách thức Giáo Hội thi hành sứ mạng của Đức Kitô trong sự tôn trọng và cởi mở của đối thoại, với tinh thần và thái độ của ngôn sứ: *là đối thoại* nghĩa là lắng nghe, đồng cảm, học hỏi và tôn trọng nhau; *là ngôn sứ* nghĩa là thành thật, xác tín, can đảm, vững tin và cụ thể dám “lên tiếng” ở mọi nơi mọi thời, dù hoàn cảnh “thuận hay nghịch” (2 Tm 4:2).¹⁹ Nhà truyền giáo người Nam Phi David Bosch đã diễn tả ý tưởng “đối thoại ngôn sứ” trong cụm từ “khiêm nhường táo bạo;” cụm từ này có nghĩa Giáo Hội mạnh dạn công bố Tin mừng của Đức Kitô, nhưng đồng thời làm điều đó theo cách mà Thiên Chúa hành động: với sự kiên nhẫn, với sự tôn trọng, trong sự đối thoại.²⁰ Một cách diễn tả khác về ý tưởng truyền giáo này, Thánh Bộ Giáo Lý Đức Tin đã đề cập trong *Tuyên ngôn Dominus Jesus* (2000): trong đối thoại, một mặt ta phải luôn trân trọng những gì là chân thiện mỹ nơi các tôn giáo và các nền văn hóa, nhưng mặt khác ta không được lãng quên hay đánh mất căn tính của mình là đem Tin mừng cho các dân tộc.²¹ Có thể có nhiều cách diễn tả khác nhau về ý tưởng truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ,” nhưng dù với cách nào thì điều được nhận thấy là ý tưởng này đã được Công đồng Vaticanô II nói đến, cụ thể trong *Sắc Lệnh Ad Gentes* (1965), Công Đồng đã khẳng định: truyền giáo không gì khác hơn là cùng nhau khám phá và làm triển nở những yếu tố chân lý và ân sủng do sự hiện diện tiềm ẩn của Thiên Chúa nơi mọi tôn giáo và mọi nền văn hóa.²² Như vậy, tuy là tên gọi của thế kỷ XXI, nhưng thực chất “đối thoại ngôn sứ” là ý tưởng đã được định hướng bởi Công đồng Vaticanô II.

Trong khi Giáo Hội truyền giáo vừa là “đối thoại” vừa là “ngôn sứ,” vậy giữa hai yếu tố, yếu tố nào trọng hơn yếu tố nào? Hay nói cách khác, trong truyền giáo, khi nào Giáo Hội cần chú trọng là ngôn sứ và khi nào cần chú trọng là đối thoại? Câu trả lời là tùy thuộc vào bối cảnh, hay

---

¹⁹ Lm. Phêrô Đỗ Cao Cường, “Cần một đối thoại ngôn sứ cho những vấn đề truyền giáo hôm nay,” *Hội Đồng Giám Mục Việt Nam*, truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023, <https://hdgmvietnam.com/chi-tiet/can-mot-doi-thoai-ngon-su-cho-nhung-van-de-truyen-giao-hom-nay-40283>.

²⁰ David J. Bosch, *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission* (Maryknoll, N.Y.: Orbis Books, 1991), 489.

²¹ Bộ Giáo Lý Đức Tin, *Tuyên Ngôn Dominus Jesus* (2000), số 2, truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023, https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20000806_dominus-iesus_en.html.

²² Công đồng Vaticanô II, *Sắc Lệnh Ad Gentes* (1965), số 9, truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023, https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decree_19651207_ad-gentes_en.html.

nói cách khác tùy vào mối tương quan giữa Giáo Hội với thế giới; đây là lý do khi truyền giáo theo cách “đổi thoại ngôn sứ,” Giáo Hội cần đặt mình trong bối cảnh để phân định khi hành động (Gl 5:25).²³

Tại sao Giáo Hội lại cần đặt mình trong bối cảnh để phân định khi truyền giáo? Hay nói cách khác, tại sao mối tương quan giữa Giáo Hội và thế giới là vấn đề quan trọng đối với việc thi hành sứ mạng của toàn Giáo Hội? Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã khẳng định: truyền giáo không gì khác hơn là việc biểu lộ kế hoạch của Thiên Chúa và sự thành toàn kế hoạch của Ngài trong thế giới và trong lịch sử; chính trong dòng lịch sử này, Thiên Chúa hoàn thành lịch sử cứu độ cách tỏ tường qua các sứ mạng.²⁴ Như vậy, truyền giáo không phải là một ý tưởng thuần túy hay một hành động làm thỏa mãn Giáo Hội; nhưng truyền giáo là hành động đi vào thế giới để Tin mừng hóa thế giới theo lệnh truyền của Đức Kitô (Mt 28:19), chính vì mục đích này mà truyền giáo không tách rời khỏi thế giới và tính chất của thế giới. Đức Giáo Hoàng Phanxicô đã cảnh báo một Giáo Hội có cảm giác và luôn muốn ở lại để được an toàn ở trong thành trì giả tạo. Vì vậy, trong *Tông Huấn Evangelii Gaudium* (2013), ngài bày tỏ ước mơ về một lựa chọn truyền giáo khả năng biến đổi mọi sự, để các phong tục, các cách thức thực hiện, thời gian và lịch trình, ngôn ngữ và cơ cấu của Giáo Hội có thể được chuyển tải một cách thích hợp cho việc loan báo Tin mừng cho thế giới hôm nay, hơn là cho việc tự bảo toàn của Giáo Hội.²⁵

Bối cảnh thế giới thế kỷ XXI đang diễn tiến với nhiều vấn nạn phức tạp như chiến tranh, mâu thuẫn tôn giáo, chênh lệch giàu nghèo, di dân bó buộc, bất công xã hội, sự bùng nổ của truyền thông sai lạc, sự phát triển không lường trước hệ quả của công nghệ thông tin và trí tuệ nhân tạo, đại dịch toàn cầu, thiên tai, v.v. Vậy đứng trước thực trạng thế giới hôm nay, một thế giới được Đức Gioan Phaolô II nhận định như “một thực tại duy nhất nhưng phức tạp,”²⁶ Giáo Hội đã và đang hành động cụ thể thế nào theo cách truyền giáo được gọi là “đổi thoại ngôn sứ?” – Lời giải đáp cho câu hỏi này cũng là sự lý giải cho lý do Giáo Hội hôm nay cần truyền giáo như “đổi thoại ngôn sứ!”

---

²³ Bevans and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 62.

²⁴ Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II, *Thông Điệp Redemptoris Missio* (1990), số 41, truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023, https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/en/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_07121990_redemptoris-missio.html.

²⁵ Đức Giáo Hoàng Phanxicô, *Tông Huấn Evangelii Gaudium*, số 27, truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023, https://www.vatican.va/content/francesco/en/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20131124_evangelii-gaudium.html.

²⁶ Bevans and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 64.

III. Giáo Hội hôm nay truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ?”

Phân định bối cảnh thế giới nhân loại thế kỷ XXI, hai nhà truyền giáo Stephen Bevens và Eleanor Doidge đã đưa ra sáu chiều kích hành động thiết nghĩ toàn Giáo Hội cần dần thân để truyền giáo hôm nay: một là sống chứng tá và rao giảng; hai là sống cử hành phụng vụ, cầu nguyện và chiêm niệm; ba là dần thân cho công lý, hòa bình và sự toàn vẹn của tạo thành; bốn là thực hành đối thoại liên tôn; năm là nỗ lực hội nhập văn hoá; và sáu là thi hành thừa tác vụ hoà giải.²⁷ Sở dĩ hai nhà truyền giáo cho rằng Giáo Hội hôm nay cần thi hành sứ mạng qua sáu chiều kích này, những chọn lựa được xem là mang tính “đối thoại ngôn sứ,” là vì chúng một mặt tôn trọng và thích ứng với nhu cầu của thế giới hôm nay, mặt khác diễn tả đời sống chứng tá và loan báo Tin mừng Chúa Giêsu Kitô giữa lòng thế giới. Truyền giáo cách “đối thoại ngôn sứ” là như thế, cách thức này luôn đòi hỏi một sự quân bình giữa “thực tế” và “lý tưởng,” giữa “hội nhập” và “trung tín” trong khi thi hành sứ mạng giữa bối cảnh thời đại.

Thực tế là Giáo Hội hôm nay không lạ lẫm với cách truyền giáo “đối thoại ngôn sứ” nơi các chiều kích hành động của Stephen Bevens và Eleanor Doidge. Nhưng đứng trước bối cảnh của thế kỷ XXI, Đức Giáo Hoàng Phanxicô trong một vài năm gần đây đã nhận định: Ngôi nhà chung của chúng ta, điều được xem như người chị mà chúng ta đang chung phần sự sống, giờ đây đang kêu khóc vì chúng ta đã và đang tiêm nhiễm lên chị những mối nguy qua cách sử dụng vô trách nhiệm và lạm dụng.²⁸ Thế ra, bối cảnh thế giới hôm nay không chỉ tồn tại những vấn nạn của con người với con người, nhưng còn tồn tại một sự mất cân bằng trong mối tương quan con người với môi trường sinh thái. Điều này có nghĩa khi truyền giáo cách “đối thoại ngôn sứ,” Giáo Hội được mời gọi luôn phân định để nhận biết dấu chỉ của thời đại, hầu có thể tìm ra hướng dần thân phù hợp cho thế giới cách trung thành với căn tính truyền giáo của mình.

---

²⁷ Mô hình sáu chiều kích hành động do Stephen Bevens và Eleanor Doidge đề nghị thực chất được tổng hợp từ các văn kiện của Giáo Hội như: Trước hết là văn kiện từ hội thảo của SENDOS (Service of Documentation and Studies) năm 1981, văn kiện đưa ra bốn hoạt động chính trong truyền giáo của Giáo Hội bao gồm: rao giảng, đối thoại, hội nhập văn hoá và giải phóng người nghèo. Thứ đến là Thông điệp *Redemptoris Missio* của Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II năm 1990, thông điệp nói đến năm thực hành gồm: chứng tá, rao giảng, hội nhập văn hoá, đối thoại liên tôn, hoạt động vì sự phát triển và làm các việc bác ái (RM, 41–60). Thứ ba là văn kiện *Dialogue and Mission* (1984) được công bố bởi Hội đồng Tòa Thánh đặc trách đối thoại liên tôn, văn kiện đưa ra năm yếu tố: hiện diện và chứng tá, phát triển và giải phóng, đời sống phụng vụ, cầu nguyện và chiêm niệm, đối thoại liên tôn, rao giảng và dạy giáo lý. (Bevens and Schroeder, *Prophetic Dialogue*, 64-65).

²⁸ Đức Giáo Hoàng Phanxicô, *Thông điệp Laudato Si'* (2015), số 2, truy cập ngày 23 tháng 10 năm 2023, https://www.vatican.va/content/francesco/en/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_encyclica-laudato-si.html.

Truyền giáo luôn là sứ mạng cấp thiết của Giáo Hội ở mọi nơi mọi thời. Đứng trước một thế giới luôn biến dịch, Giáo Hội với căn tính truyền giáo không khỏi đối diện với sự giằng co giữa “lý tưởng” và “thực tế,” giữa “trung tín” và “hội nhập,” giữa “đặc thù” và “thay đổi.” Để giải quyết những giằng co này, “đối thoại ngôn sứ” là cách giúp Giáo Hội truyền giáo trong sự dung hòa; chính vì đặc nét này mà Giáo Hội hôm nay cần truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ!”

Tóm kết

Tóm lại, truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ” là cách thi hành sứ mạng của Chúa Kitô trong sự tôn trọng và cởi mở của “đối thoại,” với tinh thần xác tín và can đảm của “ngôn sứ.” Là “đối thoại” nghĩa là nhà truyền giáo trân trọng những gì là chân thiện mỹ nơi các tôn giáo và các nền văn hóa; là “ngôn sứ” nghĩa là nhà truyền giáo không lãng quên hay đánh mất căn tính của mình là hiện thực hóa khát khao của Đức Kitô. Khi truyền giáo cách “đối thoại ngôn sứ” giữa lòng thế giới, Giáo Hội như “Dân Thiên Chúa” được đòi hỏi đảm bảo hai yếu tố “đối thoại” và “ngôn sứ” sao cho thích ứng với nhu cầu của thời đại. Để làm được điều này, Giáo Hội cần đặt mình trong bối cảnh để phân định khi hành động. Với việc sống truyền giáo nhưng không xa rời với thế giới, truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ” như được xem là lối truyền giáo thiết thực và chứng tá cho Giáo Hội thi hành sứ mạng hôm nay!

Thế giới thế kỷ XXI đang đối diện với nhiều vấn đề phức tạp, truyền giáo như “đối thoại ngôn sứ” đặt mỗi người Kitô hữu trong sự phân định để tìm lối truyền giáo sao cho chứng tá và thích ứng với nhu cầu của thời đại. Là người Kitô hữu Việt Nam, mỗi chúng ta cũng được mời gọi cùng một tinh thần như thế. Trước các vấn nạn của thế giới và của quê hương Việt Nam, với cảm thức sống Đức tin, hãy tự hỏi đâu là điều tôi cần làm để truyền giáo hôm nay? Giáo Hội không phải là một ý niệm xa xôi, nhưng Giáo Hội bao gồm mỗi chúng ta, những người con của Chúa. Vì vậy, hãy là Giáo Hội và cùng với Giáo Hội hôm nay biến khát khao của Đức Kitô thành hiện thực!

Thư mục tham khảo

- Bevans, Stephen B., Darrell L. Guder, Ruth Padilla DeBorst, Edward Rommen, and Ed Stetzer. *The Mission of the Church: Five Views in Conversation*. Edited by Craig Ott. Grand Rapids, Michigan: Baker Academic, a division of Baker Publishing Group, 2016.
- Bevans, Stephen B., and Roger Schroeder. *Prophetic Dialogue: Reflections on Christian Mission Today*. Maryknoll, NY: Orbis Books, 2011.
- Bosch, David Jacobus. *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission*. American Society of Missiology series no. 16. Maryknoll, N.Y: Orbis Books, 1991.
- Nhóm Các Giờ Kinh Phụng Vụ. *Kinh Thánh ấn bản 2011*. NXB Tôn Giáo.
- Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II. *Tông Huấn Ecclesia in Asia* (1999). Truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023. <https://tgpsaigon.net/bai-viet/tong-huan-giao-hoi-tai-a-chau-chuong-5-60700>.
- Đức Giáo Hoàng Phaolô VI, *Thông Điệp Ecclesiam Suam* (1964). Truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023. https://www.vatican.va/content/paul-vi/en/encyclicals/documents/hf_p-vi_enc_06081964_ecclesiam.html.
- Bộ Giáo Lý Đức Tin. *Tuyên Ngôn Dominus Jesus* (2000). Truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023. https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20000806_dominus-iesus_en.html.
- Công đồng Vaticanô II. *Sắc Lệnh Ad Gentes* (1965). Truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023. https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decree_19651207_ad-gentes_en.html.
- Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô II. *Thông Điệp Redemptoris Missio* (1990). Truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023. https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/en/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_07121990_redemptoris-missio.html.
- Đức Giáo Hoàng Phanxicô. *Tông Huấn Evangelii Gaudium*. Truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023. https://www.vatican.va/content/francesco/en/apost_exhortations/documents/papa-francesco_esortazione-ap_20131124_evangelii-gaudium.html.

Đức Giáo Hoàng Phanxicô, *Thông Điệp Laudato Si'* (2015). Truy cập ngày 23 tháng 10 năm 2023. https://www.vatican.va/content/francesco/en/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si.html.

Lm. Phêrô Đỗ Cao Cường. “Cần một đối thoại ngôn sứ cho những vấn đề truyền giáo hôm nay.” *Hội Đồng Giám Mục Việt Nam*. Truy cập ngày 10 tháng 10 năm 2023. <https://hdmvietnam.com/chi-tiet/can-mot-doi-thoai-ngon-su-cho-nhung-van-de-truyen-giao-hom-nay-40283>.